TABELLARISCH OVERZICHT

DER

IN NEDERLAND WAARGENOMEN SOORTEN VAN HET GESLACHT AMARA BONELLI [1]),

DOOR

Jhr. Dr. Ed. EVERTS.

Ten einde de determinatie van dit zoo moeielijk Carabiden-geslacht eenigermate gemakkelijker te maken, geef ik het navolgend overzicht der in mijne *Nieuwe Naamlijst der Nederlandsche Schildvleugelige Insecten* opgenomen 26 inlandsche soorten, waarbij nog gevoegd zijn de sedert als zoodanig ontdekte *A. strenua* Zimm. en *montivaga* St., alsook de mij bekende, niet inlandsche soorten, welke in Belgie en Duitschland langs de grenzen werden aangetroffen.

De soorten van het genus *Amara* zijn eivormig, zeldzamer meer langwerpig, en eenkleurig, hetzij bronsachtig, bruin, zwartachtig of okergeel. Bij de mannetjes zijn de drie eerste tarsleedjes der voorpooten hartvormig of driehoekig verbreed, met witachtige schubjes aan de onderzijde. — Zij leven op droge plaatsen.

Van de 115 Europeesche soorten komen er 28 in Nederland voor.

1. Voortzetting van het prosternum tusschen de voorste coxae aan het uiteinde gerand . . . . 2.
   Voortzetting van het prosternum niet gerand aan den top (habitus van een *Harpalus*) . . . . 36.
2. Sprieten geheel roodachtig. . . . . 3.

---

1) Bonelli, *Obs. Ent.*, I, 1809, tabl. synopt. — Zimmerman, Monogr. der Carabiden, in *Gistel's Fauna*, 1832. — J. Duv. *Gen.*, p. 30, pl. 14, fig. 68. — Putzeys, Monogr., 1873. — Bedel, Faune des Coléoptères du bassin de la Seine, in *Ann. Soc. Ent. de France*, 1881.

Sprieten zwart, hoogstens de drie eerste leedjes roodachtig . . . . 16.

3. Voortzetting van het prosternum zonder haren aan het uiteinde; dijen der achterpooten met twee haarstippels aan den binnenrand. 4.

Voortzetting van het prosternum met eenige borstelharen aan het uiteinde; dijen der achterpooten met drie haarstippels aan den binnenrand. Lengte 8,5—10 mm. **26. equestris** Dfts. (*pratricia* Dfts.).

4. Sprieten kort, het 4de tot 10de lid langwerpig ovaal; het streepje nabij het schildje ontbreekt of is onduidelijk. Lengte 5 mm. . . . **20. infima** Dfts.

Sprieten langer, het 4de tot 10de lid verlengd; het streepje nabij het schildje zeer duidelijk . . . . . . 5.

5. Zijden van het metasternum en episterna van het metasternum sterk bestippeld . . . . 6.

Deze deelen niet of zeer onduidelijk bestippeld . . . . 9.

6. Epistoom aan den voorrand bultig opgericht; bij ♂ de achterschenen aan de binnenzijde, behalve met de rij gewone borstelharen, nog dicht behaard . . . , ... 7.

Epistoom niet bultig opgericht; bij ♂ de achterschenen zonder dichte beharing. Halsschild naar voren versmald, aan de basis minstens even breed als de dekschilden. Lengte 6—6,75 mm. . . . . . **19. praetermissa** Sahlb. (*rufocincta* Dej.).

7. Lichaam geheel geelachtig, met zeer zwakken bronzigen weerschijn; tweede sprietlid de helft van het vierde. Lengte 8—9 mm. . . . **24. fulva** de Geer. (*ferruginea* Payk.).

Lichaam donkerbruin of bronzig; tweede sprietlid het ⅔ van het vierde . . . . 8.

8. Halsschild naar de basis sterk versmald; de zijrand naar achteren duidelijk uitgerand en met een tot aan de basis scherp aangeduiden randzoom; de langsplooi in de achterhoeken loopt tot aan den achterrand door. Lengte 7—7,5 mm. . . . . **25. apricaria** Payk.

Halsschild naar de basis niet uitgerand en ter nauwernood versmald, met een naar de basis verdikten randzoom; de langsplooi in de achterhoeken eindigt voor den achterrand in eene diepe haarstippel. Lengte 8—9 mm. . . . **23. consularis** Dfts.

9. Kinuitranding met een gewonen tand; achterhoeken van het halsschild zeer stomp, meer of min afgerond . . . . 10.

Kinuitranding met een gespleten tand; achterhoeken van het halsschild scherp aangeduid . . . . . 11.

10. Lichaam bruin, met bronzigen weerschijn; dekschilden met diepe stippellijnen; halsschild duidelijk breeder dan de dekschilden, met afgeronde zijden. Lengte 5—5,5 mm. . . . . (*brunnea* Gylh.).

Hieraan verwant is de mij onbekende . . . . (*indivisa* Putz.).

11. Lichaam ovaal; dekschilden eenigszins gewelfd; prosternum bij ♂ in 't midden voor de voorste coxae een weinig bestippeld en gegroefd. 12.

Lichaam meer langwerpig; dekschilden duidelijk afgeplat; prosternum bij ♂ niet bestippeld en zonder groefje. Lengte 6—6,5 mm. **18. livida** F. [1]). (*bifrons* Gylh.).

12. Achterschenen bij ♂ aan de binnenzijde, behalve de gewone borstelharen, met enkele verspreide haren; lichaam bronskleurig, meer of min donkerbruin; halsschild naar voren en naar achteren duidelijk versmald; dekschilden duidelijk gestreept . . . . 13.

Achterschenen bij ♂ slechts met de gewone borstelharen; lichaam roodbruin, met eenigen bronzigen weerschijn; halsschild naar voren sterk versmald; dekschilden fijn gestreept. Lengte 7—8 mm. . . (*sylvicola* Zimm.).

13. Achterhoeken van het halsschild recht. . . . . 14.

Achterhoeken van het halsschild eveneens recht, doch de top als een klein tandje uitgetrokken. Lengte 7,75 mm. . . . . (*cursitans* Zimm.).

14. Eerste sprietlid lichter rood dan de volgende leedjes; halsschild naar

---

1) De bij Rotterdam gevangen *A. montana* Dej. komt in habitus en grootte met *A. fusca* overeen; het halsschild is naar de basis duidelijk versmald, wat bij *fusca* en *livida* niet het geval is.

voren en naar achteren versmald; dijen donker. Lengte 6,5 mm. (*municipalis* Dfts.).

Sprieten geheel helder rood; halsschild slechts naar voren versmald; pooten geheel rood . . . 15.

15. Oogen sterk uitpuilend; kop smal, zijne grootste breedte veel korter dan de lengte van het halsschild op de zijden. Lengte 8,5 mm. **17. fusca** Dej.

Oogen weinig uitpuilend; kop breed, zijne grootste breedte nagenoeg even lang als de lengte van het halsschild op de zijden. Lengte 10 mm. . . . . (*ingenua* Dfts.).

16. Einddoorn der voorschenen groot, breed, in drie punten uitloopend. 17.

Einddoorn der voorschenen gewoon. 21.

17. Voorrand van het halsschild sterk uitgerand, met scherp uitstekende hoeken. Lengte 6—7 mm. . . . **2. plebeja** Gylh.

Voorrand van het halsschild recht afgesneden of slechts iets uitgerand, met niet of bijna niet uitstekende hoeken. . . . . 18.

18. Pooten geheel lichtrood. Lengte 7—7,5 mm. . . . . (*concinna* Zimm.). (*lepida* Zimm.).

Dijen zwartachtig of bronskleurig. 19.

19. Voorrand van het epistoom met een duidelijken dwarsriggel; dekschilden met duidelijke stippellijnen. Voorrand van het halsschild recht afgesneden. Lengte 8—10 mm. (*fulvipes* Serv.). (*striatopunctata* Dej.).

Voorrand van het epistoom niet tot een dwarsriggel opgericht; strepen

der dekschilden niet of zeer onduidelijk bestippeld . . . . 20.

20\. Dwarsnaad van het epistoom scherp aangeduid en aan weerszijden door een gebogen scherp groefje begrensd; de twee eerste achterlijfs-segmenten meer of min bestippeld; lichaam langwerpig ovaal, licht bronskleurig. Lengte 9 mm. . . **1** bis. **strenua** Zimm. [1]). Faun. nov. sp.

Dwarsnaad van het epistoom slechts flauw aangeduid en meer recht; al de achterlijfs-segmenten onbestippeld; lichaam ovaal, zwart of zeer donker bronskleurig. Lengte 8 mm. . . . . **1. tricuspidata** Dej.

21\. Dijen zwart of gebruind. . . . . . 22.

Dijen helderrood . . . . 34.

22\. Dekschilden tot aan het uiteinde even fijn gestreept . . . . 23.

Dekschilden naar het uiteinde met dieper strepen . . . . 27.

23\. Het streepje nabij het schildje gewoon of ontbrekend. . . . . . . 24.

Het streepje nabij het schildje vertoont eene duidelijke navelstip aan de basis. Tusschenruimten der stippellijnen een weinig gewelfd; schenen zwart. Lengte 9—10,5 mm. . . . . **12. eurynota** Panz. (*acuminata* Payk.).

24\. Het streepje nabij het schildje ontbreekt of er is slechts eene geringe aanduiding van zichtbaar; de beide

1) Sedert de uitgave mijner *Nieuwe Naamlijst* door Dr. Veth bij Loosduinen, 5, gevangen.

langsindrukken aan weerszijden der basis van het halsschild diep; bovenzijde gewelfd, donker bronskleurig. Lengte 4,5—5 mm. . . **16. tibialis** Payk.

Het streepje nabij het schildje duidelijk; bovenzijde weinig gewelfd. . . . . 25.

25. De twee eerste sprietleedjes of alleen het eerste rood; zijden van het halsschild met een scheeven indruk; de buitenste langsindruk aan de basis duidelijk. . . . . . 26.

De drie eerste sprietleedjes rood; zijden van het halsschild niet ingedrukt; de buitenste langsindruk aan de basis ontbreekt nagenoeg geheel. Lengte 6,5—7 mm. . . **9. aenea** de Geer. (*trivialis* Gylh.).

26. Groenachtige of bronskleurige soort; schenen en de eerste twee sprietleedjes rood; halsschild aan weerszijden van de basis met twee langsgroefjes en duidelijk bestippeld; ♂ en ♀ met eene haarstippel op het anaal-segment. Lengte 8— 8,5 mm. . . . . . . **10. spreta** Dej.

Donker bronskleurige soort; pooten geheel zwart; eerste sprietlid en soms de onderzijde van het tweede rood; halsschild aan de basis niet bestippeld, slechts met twee langsgroefjes aan weerszijden; ♂ met een-, ♀ met twee haarstippels op het anaal-segment. Lengte 8,5 mm. . . . . **11. famelica** Zimm.

27. Voorhoeken van het halsschild afgerond, niet vooruitstekend; de basis niet bestippeld; eene stip in de achterhoeken vlak tegen de basis aan, doch van den zijrand afstaande. Streepje nabij het schildje met of zonder navelstip; schenen rood. Lengte 7,5 mm. . . . . . (*nitida* Sturm).

Voorhoeken van het halsschild vooruitstekend met stompe spits . . 28.

28. Het streepje nabij het schildje met eene groote stip aan de basis. . 29.

Het streepje nabij het schildje zonder stip . . . . 31.

29. Navelstip in de achterhoeken van het halsschild vlak tegen de basis aan, doch van den zijrand verwijderd; basis zonder duidelijke indrukken; de navelstippen op de negende tusschenruimte staan in 't midden op zeer ongelijken afstand van elkander; bij het ♂ de middelschenen aan de binnenzijde niet dicht behaard. Lengte 7—8,5 mm. . . . . . . 4 bis. **montivaga** Sturm[1]). Faun. nov. sp.

Navelstip in de achterhoeken van het halsschild vlak tegen den zijrand aan; navelstippen op de 9e tusschenruimte eene meer aaneengesloten rij vormende; middelschenen van het ♂ aan de binnenzijde, behalve de gewone borstelharen, dicht behaard. . . 30.

1) Sedert de uitgave mijner *Nieuwe Naamlijst* door den heer E. Wasmann, S. J., te Exaeten en door den heer Verheggen te Roosteren gevangen.

30. Schenen roodachtig, altijd lichter gekleurd dan de dijen. Lengte 7,5 — 9,5 mm. . . . . **3. similata** Gylh. (*obsoleta* Dfts.).

Pooten geheel zwart. Lengte 8—10 mm. . . . . **4. ovata** Fabr.

31. Schenen zwart; uiteinde der voorschenen tusschen den einddoorn en het eerste tarsenlid scherphoekig. De twee eerste sprietleedjes rood. Lengte 7—7,75 mm. **7. lunicollis** Schiödte. (*vulgaris* Panz.).

Schenen geel- of bruinachtig, die der voorpooten zonder hoekige voortzetting . . . . 32.

32. De drie eerste sprietleedjes rood; halsschild met rimpelige indrukken aan de basis en met hoekstippen dicht tegen de basis aan, doch van de zijden verwijderd . 33.

De twee eerste sprietleedjes rood; halsschild met effen indrukken en met bijna geheel in de achterhoeken staande stippen. Lichaam donker bronzig. Lengte 6—6,5 mm. **8. curta** Dej.

33. De navelstippen op de 9de tusschenruimte der dekschilden vormen eene aaneengesloten rij zonder grootere afstanden in het midden; lichaam donker bronskleurig, veelal groenachtig; dekschilden ovaal. Lengte 7 mm. . . . . . **6. convexior** Steph. (*continua* Thoms.).

De navelstippen op de 9de tusschenruimte staan in het midden ver van elkander, dicht opeen aan

basis en uiteinde; lichaam brons-kleurig; dekschilden iets meer lang-ovaal. Lengte 5,5—8 mm. **5. communis** Panz.

34. Streepje nabij het schildje met eene navelstip aan de basis. Lengte 5,75—6 mm . . . . **14. anthobia** Villa.

Streepje nabij het schildje zonder deze stip. . . . . 35.

35. Voorrand van het halsschild uitgesneden, met uitstekende voorhoeken. Lengte 5,5—7 mm . . **13. familiaris** Dfts.

Voorrand van het halsschild recht afgesneden van den eenen hoek naar den anderen. Lengte 5—5,5 mm. . . . . **15. lucida** Dfts.

36. De scherpe randzoom van het halsschild verliest zich vóór de achterhoeken in eene groote haarstip; bij het ♂ de middelschenen langs den binnenrand met drie tandjes. Lengte 11,5—12 mm. . . . . **21. aulica** Panz.

De scherpe randzoom van het halsschild eindigt niet in de hier veel kleinere haarstip, maar loopt geheel tot den achterhoek door; bij het ♂ de middelschenen langs den binnenrand met twee tandjes. Lengte 11—11,5 mm. **22. convexiuscula** Mrsh.